

Πρόληψη Αποβλήτων για Μαθητές

Οδηγός για μαθητές & εκπαιδευτικούς

Για την Οικολογική Εταιρεία Ανακύκλωσης
Έργο: Πρόληψη Αποβλήτων για Μαθητές

Συγγραφή & εικονογράφηση: Τέντα Δήμητρα

Επιστημονική επιμέλεια: Δρ. Κυρκίτσος Φίλιππος

Για την εικονογράφηση χρησιμοποιήθηκαν εικόνες χωρίς δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, υπό Creative Commons CC0.

Οι γραφικές πληροφορίες στην τελευταία ενότητα προέρχονται από την ιστοσελίδα του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Περιβάλλοντος (ΕΟΠ) eea.europa.eu

Το έργο «Πρόληψη για Μαθητές» έχει δικαιούχο την Οικολογική Εταιρεία Ανακύκλωσης και προϋπολογισμό 49.997,40€. Χρηματοδότηση: Πράσινο Ταμείο, Μέτρο «Καινοτόμες Δράσεις με τους Πολίτες», Υπο-μέτρο Α: Δράσεις ενημέρωσης, ευαισθητοποίησης και κατάρτισης του ευρύτερου κοινού ή/και ειδικών ομάδων πληθυσμού, Άξονας «Δράσεις Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος», Χρηματοδοτικό Πρόγραμμα «Φυσικό Περιβάλλον & Καινοτόμες Δράσεις».

Περιεχόμενα

Κεφάλαιο Α. Εισαγωγικά

1. Τι είναι τα απόβλητα?.....	5
2. Κύκλος ζωής προϊόντος.....	6
3. Τι είναι η Κυκλική Οικονομία?.....	7
4. Τι είναι η Πρόληψη Αποβλήτων?.....	8
5. Γιατί να παράγω λιγότερα απόβλητα?.....	9
6. Τι λέει η πυραμίδα της Ανακύκλωσης.....	10
7. Τα σήματα της Ανακύκλωσης.....	11
8. Ανακυκλώνω στον μπλε κάδο.....	13

Κεφάλαιο Β. Κάνοντας Πρόληψη Αποβλήτων

1. Ψωνίζω με την οικογένειά μου.....	14
2. Επιλέγω το φαγητό μου.....	15
3. Χρησιμοποιώ πλαστική σακούλα?.....	16
4. Πλαστικές συσκευασίες μιας χρήσης.....	17
5. Κάνω κομποστοποίηση στο σπίτι.....	18
6. Νερό στο σχολείο.....	19
7. Το Κολατσιό μου.....	20
8. Τα ρούχα μου.....	21
9. Τα παιχνίδια μου.....	22
10. Οι ηλεκτρικές & ηλεκτρονικές συσκευές.....	23
11. Χαρτί.....	24
12. Γιορτές με λιγότερα απόβλητα.....	25
13. Πρόληψη αποβλήτων στο δωμάτιό μου.....	26
14. Πρόληψη αποβλήτων στη γειτονιά μου.....	27
15. Μεταχειρισμένα προϊόντα.....	28

Κεφάλαιο Γ. Περισσότερες πληροφορίες

1. Θέλω να μάθω περισσότερα.....	29
2. Χρήσιμοι σύνδεσμοι στο διαδίκτυο.....	34

Κεφάλαιο Α. Εισαγωγικά

1. Τι είναι τα απόβλητα?

Απόβλητο γίνεται κάθε πράγμα που πετάω στα σκουπίδια. Στα σκουπίδια? Και τα σκουπίδια που πάνε? Στη χώρα μας πάνε στους **Χώρους Υγειονομικής Ταφής (ΧΥΤΑ)** όπου θάβονται στη γη ώστε να «εξαφανιστούν». Αν και υπάρχουν κανόνες για την καλή λειτουργία των ΧΥΤΑ, αυτοί είναι μια επιβάρυνση για το **φυσικό περιβάλλον** (έδαφος, νερό και αέρα) αλλά και για τους ανθρώπους που μένουν κοντά.

Αλλά πολλά από τα πράγματα που πετάμε στα σκουπίδια δεν είναι για πέταμα! Ένα βιβλίο ή

ένας εκτυπωτής, για παράδειγμα, δεν χρειάζεται να πεταχτούν στα σκουπίδια από τον ιδιοκτήτη τους,

αφού μπορεί να χρησιμοποιηθούν από κάποιον άλλο. Και ακόμα κι αν είναι τόσο **χαλασμένα** που δεν μπορούν να είναι χρήσιμα για κάποιον άλλο, μπορούν να ανακυκλωθούν. Η **επαναχρησιμοποίηση** και η **ανακύκλωση** είναι οι δύο πράσινες λύσεις της καθημερινότητάς μας, μα πριν από όλα αυτά έρχεται η **πρόληψη**: Πρόληψη? Χμ...δηλαδή? Πρόληψη είναι όλα όσα μπορούμε να κάνουμε για να μην δημιουργούμε απόβλητα! Ή να δημιουργούμε όσο λιγότερα απόβλητα γίνεται!

Τα απόβλητα βλάπτουν το περιβάλλον και εμάς. Αλλά πώς?

Για να φτιαχτούν τα προϊόντα που χρησιμοποιούμε κάθε μέρα - όπως το φαγητό μας, τα ρούχα μας, τα αυτοκίνητα και τα σπίτια μας - χρειάζονται πολύτιμοι φυσικοί πόροι όπως νερό, μέταλλα, **ξυλεία**, ορυκτά. Και αφού τα χρησιμοποιήσουμε

όλα αυτά, τι απομένει? **Απόβλητα**. Και μετά σπαταλούμε περισσότερους πόρους και ενέργεια και γη για να τα «εξαφανίσουμε». Ακόμα και για την Ανακύκλωση, που είναι πολύ καλύτερη από τους ΧΥΤΑ, σπαταλάμε - αν και λιγότερο - εργασία, ηλεκτρική ενέργεια και νερό!

2.Κύκλος ζωής προϊόντος

Τι εννοούμε όταν λέμε **προϊόν**? Προϊόν είναι καθετί που εμείς οι άνθρωποι φτιάχνουμε- κατασκευάζουμε ώστε να το χρησιμοποιήσουμε, να το φάμε, να παίξουμε με αυτό...και άλλα πολλά!

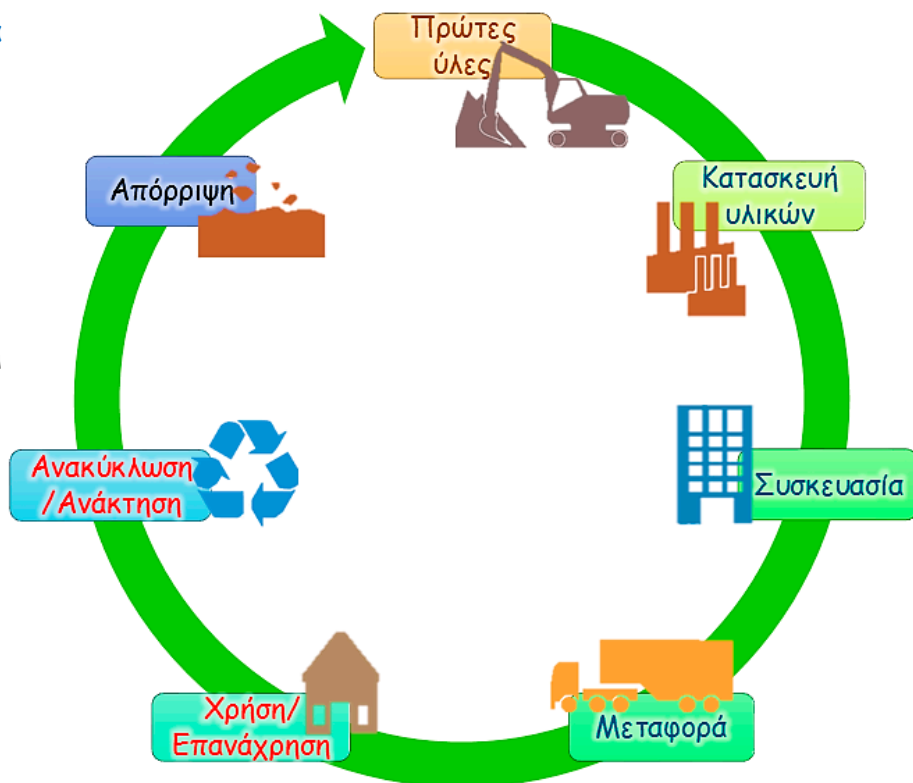
Αλλά, έχουν τα προϊόντα ζωή? Και βέβαια έχουν!

Όλα τα προϊόντα ζουν μια πολυτάραχη ζωή, η οποία ξεκινά τη στιγμή που παράγονται, συνεχίζει με τη χρήση τους και τελειώνει με την κατάληξή τους πίσω στη γη από όπου προήλθαν.

Και πώς ακριβώς γίνεται αυτό το ταξίδι?

Για να φτιαχτεί ένα προϊόν, πρώτα μαζεύονται οι πρώτες ύλες που χρειάζονται, με αυτές κατασκευάζονται τα προϊόντα και μετά συσκευάζονται, μπαίνουν δηλαδή σε ειδικά κουτάκια ή σακουλάκια που τα προστατεύουν. Αφού γίνει κι αυτό, τότε τα προϊόντα μεταφέρονται σε μέρη που όλοι μπορούμε να βρούμε και να τα **χρησιμοποιήσουμε**. Αυτό είναι το σημείο που **το ταξίδι ενός προϊόντος** σταματά για λίγο και το προϊόν πραγματοποιεί το σκοπό του, δηλαδή χρησιμοποιείται.

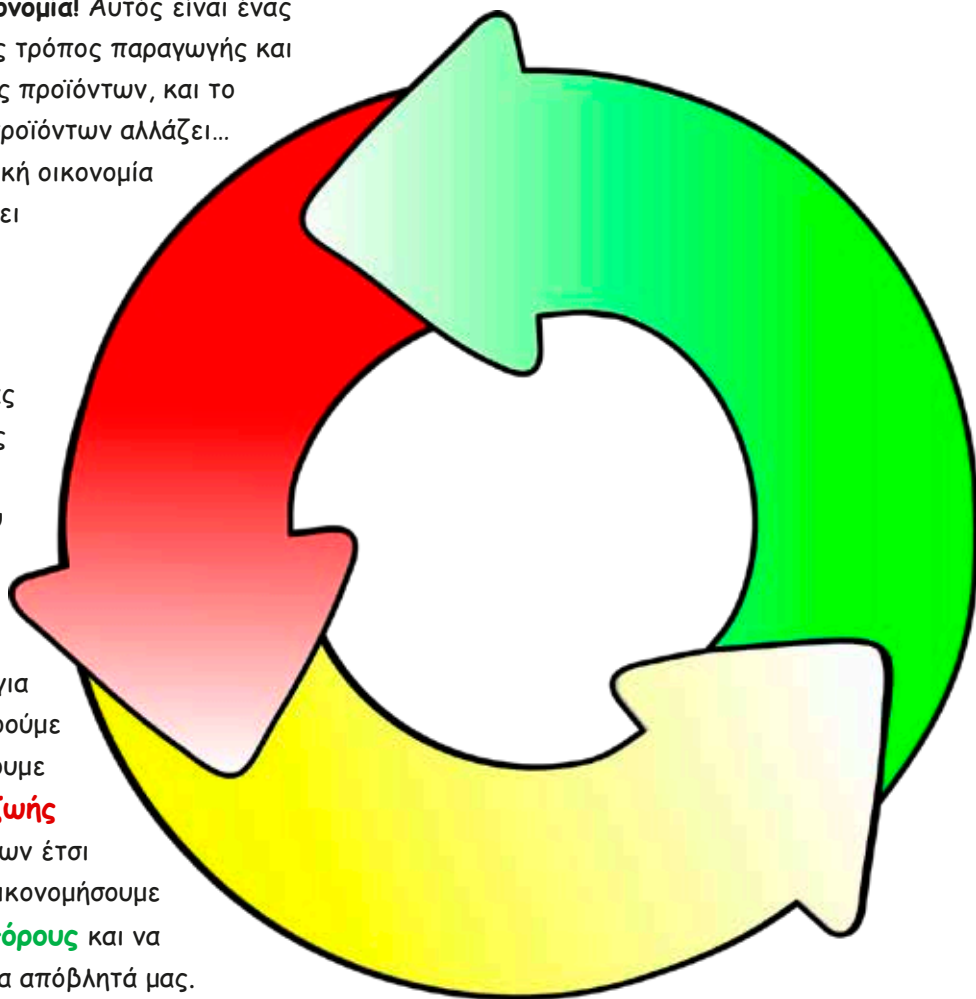
Και μετά? Μετά, το ταξίδι συνεχίζεται, και το που οδηγήσει αυτό το ταξίδι εξαρτάται από τις επιλογές που θα κάνουμε εμείς! Θα το πετάξουμε? Θα το ανακυκλώσουμε? Θα το χαρίσουμε σε κάποιον? Ποια είναι η καλύτερη λύση για εμάς και για το περιβάλλον? Για να δούμε...

3. Τι είναι η Κυκλική Οικονομία?

Κυκλική οικονομία! Αυτός είναι ένας δημιουργικός τρόπος παραγωγής και κατανάλωσης προϊόντων, και το ταξίδι των προϊόντων αλλάζει... γιατί η κυκλική οικονομία ξέρει να κάνει οικονομία!

Η κυκλική οικονομία μας μιλά για τους άλλους δρόμους που μπορεί να πάρει το ταξίδι των προϊόντων, για το πώς μπορούμε να μεγαλώσουμε τον **κύκλο ζωής** των προϊόντων έτσι ώστε να εξοικονομήσουμε **φυσικούς πόρους** και να μειώσουμε τα απόβλητά μας.

Και πώς μεγαλώνουμε τον κύκλο ζωής των προϊόντων?

Μα φυσικά με την **επαναχρησιμοποίηση**, την **επιδιόρθωση**, την **ανακαίνιση** και την **ανακύκλωση** των υλικών και προϊόντων! Αυτό που μας φαινόταν σαν σκουπίδι/ απόβλητο δεν είναι πιά, μπορεί να γίνει ένα νέο προϊόν που θα έχει δημιουργηθεί χωρίς να σπαταληθούν φυσικοί πόροι. Αξίζει λοιπόν να θυμόμαστε ότι σχεδόν τίποτα δεν είναι σκουπίδι, ότι δηλαδή όλα τα πράγματα που χρησιμοποιούμε όταν τελειώσουμε εμείς μαζί τους τότε απλά η ζωή τους μπορεί να αλλάξει και να συνεχίσουν να είναι χρήσιμα για τον ίδιο ή για κάποιον νέο σκοπό!

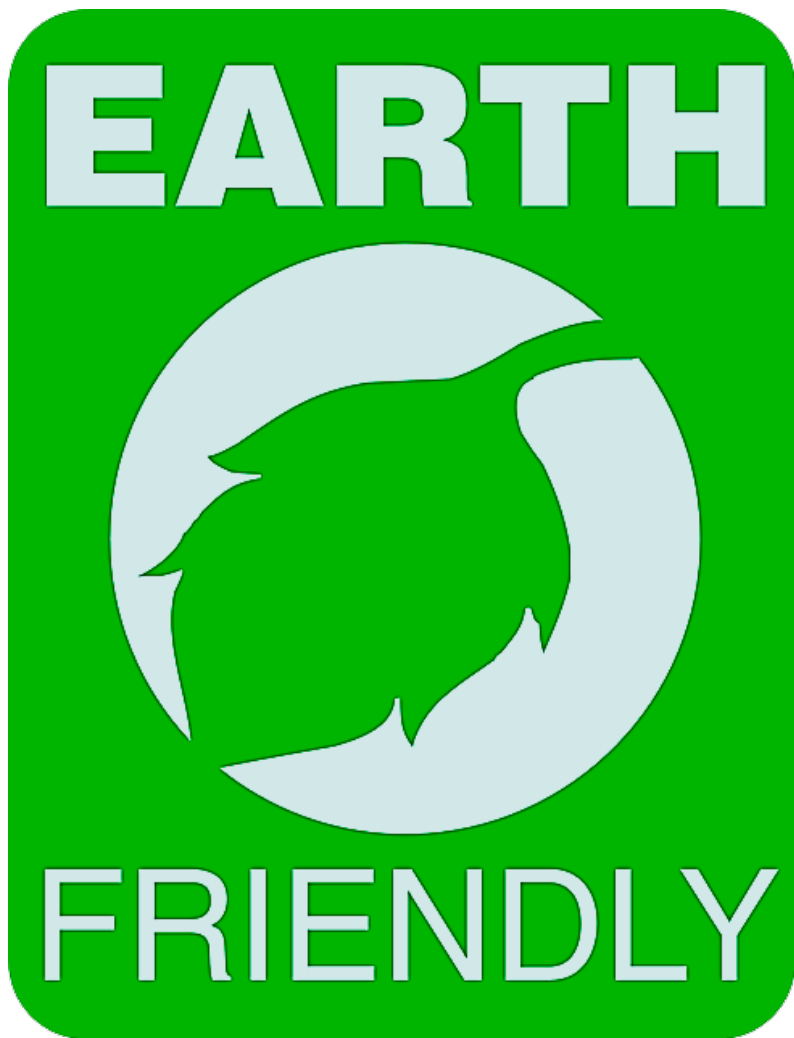
4. Τι είναι η Πρόληψη Αποβλήτων?

Πρόληψη αποβλήτων είναι όλα όσα μπορούμε να κάνουμε πριν πετάξουμε κάτι στο κάδο των απορριμμάτων, **πριν καν δηλαδή δημιουργήσουμε ένα απόβλητο!** Η πρόληψη είναι διαφορετικό πράγμα από την ανακύκλωση ή την επαναχρησιμοποίηση, γιατί αυτές οι δράσεις γίνονται αφού έχουμε πιά πετάξει κάτι. Η πρόληψη μας οδηγεί σε ένα μονοπάτι όπου δεν θα χρειάζεται να πετάμε κάτι αφού το χρησιμοποιήσουμε, αλλά θα έχουμε κι άλλες επιλογές εκτός από αυτή!

Η πρόληψη είναι ένας δημιουργικός τρόπος σκέψης και δράσης!!!

Η πρόληψη είναι οι εναλλακτικές επιλογές στη ζωή μας για λιγότερα απόβλητα όταν... τρώμε το κολατσιό μας, όταν παίζουμε, όταν πίνουμε νερό, όταν εκτυπώνουμε σε χαρτί, όταν χρησιμοποιούμε το κινητό

ή τον υπολογιστή, όταν διαλέγουμε ρούχα, όταν ψωνίζουμε στην αγορά, όταν μαγειρεύουμε στο σπίτι, όταν πετάμε κάτι στα σκουπίδια... στην καθημερινότητά μας γενικότερα! Και **η κάθε μας επιλογή** μπορεί να προλάβει ένα αγαθό από το να γίνει απόβλητο. Με ποιόν τρόπο μπορεί να γίνει αυτό? Αυτό θα το δούμε παρακάτω με λεπτομέρειες. Αυτό που είναι σημαντικό να έχουμε στο νου είναι ότι η πρόληψη αποβλήτων όχι μόνο μειώνει τα απόβλητα που παράγουμε, αλλά μειώνει και τις **αρνητικές συνέπειες των αποβλήτων** στο περιβάλλον και τον άνθρωπο και κάνει τα απόβλητα που παράγονται να είναι λιγότερο βλαβερά για τους ζωντανούς οργανισμούς και το περιβάλλον!

5. Γιατί να παράγω λιγότερα απόβλητα?

Χμ, καλή ερώτηση! Αν εγώ και όλοι οι υπόλοιποι δημιουργούσαμε λιγότερα απόβλητα τότε θα πήγαιναν λιγότερα στους **Χώρους Υγειονομικής Ταφής (ΧΥΤΑ)**, θα χρειαζόνταν λιγότερα φορτηγά για να τα κουβαλήσουν ως εκεί και έτσι θα σπαταλούσαμε λιγότερη ενέργεια και χρήματα. Επίσης, λιγότερα θα ήταν και αυτά που βάζουμε στους κάδους ανακύκλωσης, και πάλι θα χρειαζόνταν λιγότερα φορτηγά για να τα κουβαλήσουν και τελικά λιγότερη ενέργεια και χρήματα να σπαταλήσουμε για αυτά! Ακόμη, λιγότερα απόβλητα σημαίνει ότι θα χρειαστεί να παράγουμε λιγότερο διοξείδιο του άνθρακα (CO_2) και λιγότερα αέρια του θερμοκηπίου που προκαλούν την **Κλιματική Αλλαγή**.

Και φυσικά, εάν παράγω λιγότερα απόβλητα τότε θα βοηθήσω στην **διατήρηση των πολύτιμων φυσικών πόρων** του πλανήτη όπως είναι τα δέντρα, τα μέταλλα, το νερό και πολλές πρώτες ύλες.

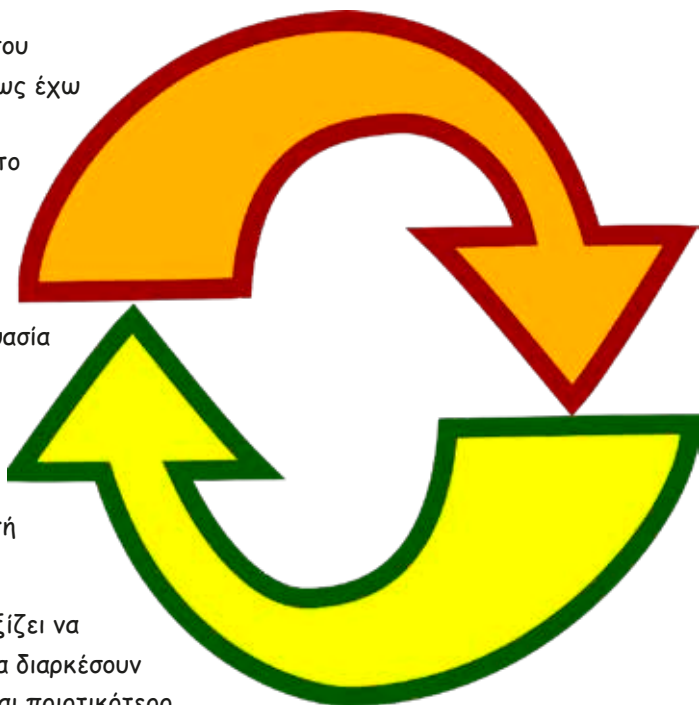
Σκέφτομαι Προληπτικά! Ερωτήσεις που μπορώ να κάνω στον εαυτό μου πριν αγοράσω κάτι:

Πόσο το έχω ανάγκη; Είναι κάτι που πραγματικά μου είναι απαραίτητο; Μήπως έχω άλλες επιλογές ανάλογα με το πόσο και πότε το χρειάζομαι; Μήπως μπορώ να το δανειστώ ή να το μοιραστώ και με άλλους;

Πώς είναι συσκευασμένο; Μήπως δεν χρειάζεται καθόλου συσκευασία ή έχει υπερβολική; Μήπως αξίζει να ψάξω για μια συσκευασία πιο φιλική προς το περιβάλλον αλλά και την υγεία μου; Μήπως τελικά είναι πιο ακριβό γιατί έχει μια ωραία αλλά περιττή συσκευασία;

Πόσο θα αντέξει; Μήπως τελικά αξίζει να αγοράζω λιγότερα προϊόντα τα οποία θα διαρκέσουν περισσότερο; Μήπως ένα ακριβότερο και ποιοτικότερο προϊόν κοστίζει τελικά λιγότερο σε βάθος χρόνου και έχει μικρότερο περιβαλλοντικό αποτύπωμα;

...και πριν πετάξω κάτι: Μήπως θα μπορούσε να έχει μια νέα ζωή; Μήπως μπορώ να το χαρίσω σε κάποιον που θα του είναι χρήσιμο; Μήπως μπορώ να το ανταλλάξω; Μήπως μπορώ να το δώσω για επισκευή και επαναχρησιμοποίηση;

6. Τι λέει η πυραμίδα της Ανακύκλωσης

7. Τα σήματα της Ανακύκλωσης

Το "Green Dot". Το σήμα αυτό **δεν σημαίνει απαραίτητα ότι η συσκευασία είναι ανακυκλώσιμη**. Είναι ένα σήμα που μας δείχνει ότι ο παραγωγός της συσκευασίας συμμετέχει σε σύστημα εναλλακτικής διαχείρισης και βοηθά οικονομικά για την ανακύκλωση του προϊόντος.

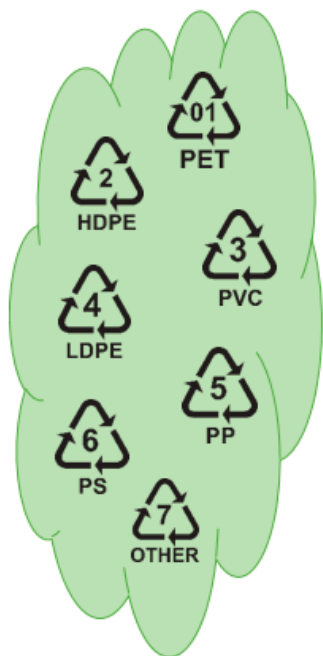

Αυτό είναι το σήμα που μας ενημερώνει ότι το προϊόν είναι κατάλληλο για **ανακύκλωση**. Αλλά δεν σημαίνει ότι το προϊόν αυτό έχει φτιαχτεί από ανακυκλώσιμα υλικά.

Αυτό το σήμα μας δείχνει, όπως το παραπάνω, ότι το προϊόν είναι κατάλληλο για ανακύκλωση. Το ποσοστό που βλέπουμε στο εσωτερικό του είναι το ποσοστό του ανακυκλωμένου υλικού που περιέχεται στο προϊόν.

Τα **μαύρα σημάκια της ανακύκλωσης** τα συναντάμε σε πλαστικές συσκευασίες που ανακυκλώνονται. Είναι τόσα πολλά και διαφορετικά γιατί υπάρχουν πολλά είδη πλαστικού! Οι αριθμοί και τα γράμματα που υπάρχουν κάτω από κάθε σήμα μας δείχνουν το είδος του πλαστικού που είναι φτιαγμένο το κάθε προϊόν που το έχει πάνω του.

1 PET (πολυαιθυλένιο): συσκευασίες νερού, αναψυκτικών... ανακυκλώνεται εύκολα!

2 HDPE (υψηλής περιεκτικότητας πολυαιθυλένιο): συσκευασίες καθαριστικών, σακούλες απορριμμάτων, χυμούς.

3 PVC (πολυβινυλοχλωρίδιο): στα τρόφιμα έχει αντικατασταθεί από το PET, το συναντάμε σε καλώδια και σωληνώσεις, ανακυκλώνεται πιο δύσκολα.

4 LDPE (χαμηλής περιεκτικότητας πολυαιθυλένιο): το συναντάμε σε σακούλες τροφίμων και πλαστικές σακούλες σούπερ μάρκετ και καταστημάτων.

5 PP (πολυπροπυλένιο): το συναντάμε σε καλαμάκια, σε καπάκια μπουκαλιών, μπουκάλια σαλτσών και κάποια ιατρικά σιρόπια.

6 PS (πολυστερένιο): αυτό το πλαστικό χρησιμοποιείται σε πλαστικά είδη μιας χρήσης (ποτήρια, πιάτα κλπ) και σε θήκες CD-DVD.

7 Τέλος υπάρχει το είδος πλαστικού που δεν ανήκει στα παραπάνω και συνήθως χρησιμοποιείται σε γυαλιά ηλίου, θήκες υπολογιστών, μεγάλες μπουκάλες νερού κ.α.

Αυτό το σήμα σημαίνει ότι το προϊόν κατασκευάζεται από **ανακυκλωμένο αλουμίνιο** και μπορεί να ανακυκλωθεί ξανά.

Το σήμα αυτό το βρίσκουμε σε γυάλινες συσκευασίες (μπουκάλια, βάζα κτλ.) και μας θυμίζει ότι οι **γυάλινες** συσκευασίες ανακυκλώνονται και η συσκευασία που κρατάμε μπορεί να ανακυκλωθεί.

Το προϊόν που έχει αυτό το σήμα είναι κατασκευασμένο από **ατσάλι** που ανακυκλώνεται.

Αυτό το σήμα-δεντράκι το συναντούμε σε **χαρτί ή προϊόντα ξύλου** και σημαίνει ότι το ξύλο προέρχεται από δάση που διαχειρίζονται με βιώσιμο τρόπο και σύμφωνα με τις αρχές του FSC (Forest Stewardship Council- Συμβούλιο Διαχείρισης Δασών).

Το συναντούμε σε ηλεκτρικές και ηλεκτρονικές συσκευές και σημαίνει ότι έχουν παραχθεί μετά τις 13 Αυγούστου 2005, και ότι δεν πρέπει να απορρίπτονται στους κάδους μαζί με τα οικιακά απόβλητα, αλλά ξεχωριστά στους **ειδικούς κάδους ανακύκλωσης**.

Το σήμα αυτό λέγεται **European Ecolabel** και μας δείχνει ότι το προϊόν έχει κατασκευαστεί με φιλικές προς το περιβάλλον προδιαγραφές και πληροί αυστηρά περιβαλλοντικά κριτήρια.

Energy		Washer dryer
Manufacturer		
Model		CBW-10716
More efficient		A
A		
B		
C		
D		
E		
F		
G		
Less efficient		
Energy consumption (to wash and dry a full capacity wash load at 60 °C)	kWh	6.80
Washing (Only)	kWh	1.30
Actual energy consumption will depend on how the appliance is used		
Washing performance		A B C D E F G
A: higher G: lower		
Spin speed (rpm)		1600
Capacity (Cotton)Kg	Washing	10.0
	Drying	7.0
Water consumption (total)l		130
Noise (dB(A) re 1 pW)	Washing	56
	Spinning	78
	Drying	62
Further information is contained in product brochures		
<small>Norm EN 50222 Washer-dryer Label 01/2011</small> 		

Αυτή είναι μια ετικέτα ενεργειακής απόδοσης που συναντούμε στις ηλεκτρικές συσκευές. Όσο πιο κοντά στο **A** δείχνει το μαύρο τόξο, τόσο πιο λίγη ενέργεια χρειάζεται η συσκευή και άρα τόσο πιο λίγο επιβαρύνει το περιβάλλον.

Έτσι μπορούμε να ελέγχουμε την ενεργειακή απόδοση μιας συσκευής

8. Ανακυκλώνω στο μπλε κάδο

Όταν ανακυκλώνουμε μειώνουμε τα σκουπίδια μας έως 30%. Κάνοντας ανακύκλωση βοηθάμε ήδη χρησιμοποιημένα υλικά όπως το γυαλί, το πλαστικό, το χαρτί, το αλουμίνιο και ο λευκοσίδηρος να ξαναγίνουν νέα προϊόντα και έτσι να συνεχίζουν τη ζωή τους. Ωραία, αλλά πώς ανακυκλώνω σωστά? Ακολουθώ τα 4 βήματα του μπλε κάδου ανακύκλωσης:

Βήμα 1: Κάθε μέρα, **ξεχωρίζω** τις ανακυκλώσιμες συσκευασίες (πλαστικές, γυάλινες, χάρτινες & αλουμινένιες) και το έντυπο χαρτί από τα υπόλοιπα σκουπίδια.

Βήμα 2: Φροντίζω να είναι **άδειες** οι συσκευασίες που θα πάνε για ανακύκλωση και **διπλωμένα** όλα τα χαρτόκουτα!

Βήμα 3: Ρίχνω τις συσκευασίες που ξεχώρισα στον μπλε κάδο **χύμα**, και όχι σε σακούλες. Αν έχω σακούλα (χάρτινη ή πλαστική) την ρίχνω μόνη της μέσα στον κάδο.

Βήμα 4: Και δεν ξεχνάω το σημαντικότερο! Στους μπλε κάδους δεν πετάω ποτέ σκουπίδια!

Το ήξερες ότι με κάθε 100 τόνους χαρτί που ανακυκλώνουμε είναι σαν να μηδενίζουμε τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις από 52 αυτοκίνητα από τους δρόμους για 1 χρόνο?

Και τι δεν βάζω στον κάδο της ανακύκλωσης?

Στον μπλε κάδο δεν έχουν θέση τα κοινά σκουπίδια π.χ. φαγητά, κλαδιά δέντρων, τζάμια, υφάσματα, υλικά οικοδομής, δερμάτινα ή ξύλινα πράγματα κ.λπ. Ακόμη, δεν μπαίνουν στον μπλε κάδο μπαταρίες, ηλεκτρικές συσκευές ή λάμπες. Για αυτά, υπάρχουν άλλα ειδικά σημεία συλλογής και ανακύκλωσης. Στο σχολείο σας έχετε **μπλε κάδο ανακύκλωσης**? Αν όχι μπορείτε να ζητήσετε από το δήμο σας!

Κεφάλαιο Β. Κάνοντας Πρόληψη Αποβλήτων

1. Ψωνίζω με την οικογένειά μου

Shopping List:

Φτιάχνουμε **λίστα** με τα ψώνια που χρειαζόμαστε, αν ξέρουμε από πριν τι χρειάζεται να αγοράσουμε δεν θα πάρουμε πράγματα που μπορεί στο τέλος να πετάξουμε!

 Διαλέγουμε προϊόντα που είναι **φιλικά προς στο περιβάλλον** και που έχουν το σήμα της **ανακύκλωσης**.

 Προτιμάμε τα προϊόντα που δεν έχουν πολλές **περιττές συσκευασίες**. Και όταν διαλέγουμε φρούτα και λαχανικά προτιμάμε αυτά που είναι **χύμα**, χωρίς έξτρα περιτυλίγματα.

 Πάμε για ψώνια προετοιμασμένοι έχοντας μαζί μας **ταπεράκια** και συσκευασίες από το σπίτι για να βάλουμε μέσα τα χύμα προϊόντα που θα πάρουμε!

 Επιλέγουμε συσκευασίες που έχουν μεγαλύτερη ποσότητα προϊόντος ή που είναι σε προσφορά, γιατί αυτές έχουν περισσότερο προϊόν σε λιγότερο περιτύλιγμα!

Δεν ξεχνάμε να κοιτάζουμε τις **ημερομηνίες λήξης** και να υπολογίσουμε εάν θα έχουμε καταναλώσει τα προϊόντα μέχρι τότε!

2. Επιλέγω το φαγητό μου

Όταν αγοράζω φρούτα και λαχανικά προτιμώ να είναι από **ντόπιους καλλιεργητές**, ώστε να μην έχουν κάνει μεγάλο ταξίδι για φτάσουν σε εμένα.

Ακόμη, δεν αφήνω στην άκρη τα φρούτα και τα λαχανικά που φαίνονται **άσχημα** ή περίεργα στην όψη, αντίθετα τα προτιμώ γιατί ξέρω ότι θα είναι το ίδιο νόστιμα...ίσως και καλύτερα και πιθανό να καταλήξουν στα σκουπίδια!

Στο τραπέζι του φαγητού βάζω **στο πιάτο μου** την ποσότητα που θέλω να φάω και όχι περισσότερο, γιατί ξέρω πως θα καταλήξει στα σκουπίδια...

Και όταν τρώμε σε **εστιατόριο** παραγγέλνω μισή μερίδα εάν ξέρω ότι δεν μπορώ να το φάω όλο! Εάν όμως περισσέψει φαγητό στο τραπέζι δεν διστάζω να ζητήσω να μου το βάλουν σε πακέτο!

Πόσο συχνά πρέπει να τρώω κρέας?

Μια με δύο φορές την εβδομάδα είναι αρκετό. Τις υπόλοιπες μέρες έχω τόσες πολλές επιλογές όπως όσπρια, ψάρια, λαχανικά και άλλα πολλά! Οπότε τρώω λιγότερο κρέας και έτσι παράγω λιγότερα απόβλητα και σπαταλώ λιγότερη ενέργεια και νερό για την τροφή μου.....α, και κάνω και οικονομία!

3. Χρησιμοποιώ πλαστική σακούλα?

Με τίποτα! Δίνω πρώτος το παράδειγμα έχοντας πάρει από το σπίτι μερικές **τσάντες πολλών χρήσεων** για να βάλω τα ψώνια του σούπερ μάρκετ. Και θυμίζω στους γονείς και τους φίλους μου να μην πηγαίνουν για ψώνια χωρίς αυτές!

Δύο ακόμα καλές και πολύ βολικές λύσεις είναι η **πάνινη τσάντα** και το **διχτάκι** που μπορώ να έχω πάντα μαζί μου για ώρα ανάγκης!

Και αν ξεχαστώ, προσπαθώ να πάρω όσο λιγότερες πλαστικές σακούλες μπορώ ή χρησιμοποιώ τις **κομποστοποιήσιμες σακούλες** (...ξέρεις, αυτές που φτιάχνονται από στελέχη πατάτας ή καλαμποκιού!). Ακόμα και τη τσάντα πλάτης μου μπορώ να χρησιμοποιήσω!

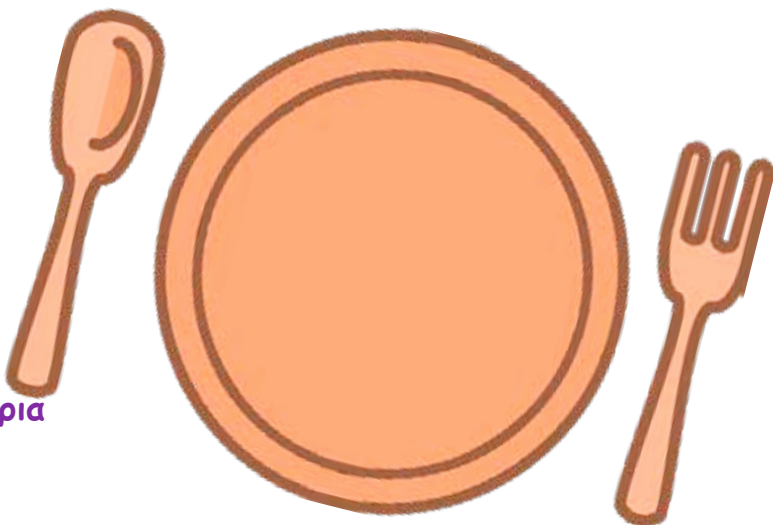
Όσο για τις **χάρτινες σακούλες**... δεν τις προτιμώ γιατί, αν και ανακυκλώνονται εύκολα, για να φτιαχτούν ξοδεύεται ακόμα περισσότερη ενέργεια από τις πλαστικές σακούλες!

4. Πλαστικές συσκευασίες μιας χρήσης

Τα πλαστικά **ποτηράκια**, **καλαμάκια**, **πιατάκια** και **μαχαιροπήρουνα** που τα χρησιμοποιούμε μια φορά και τα πετάμε, όλοι τα έχουμε δει και χρησιμοποιήσει...

Ήξερες ότι κάθε χρόνο, οι Ευρωπαίοι παράγουν 25 εκατομμύρια τόνους πλαστικών απορριμμάτων?

Σε ολόκληρο τον κόσμο, τα πλαστικά υλικά αποτελούν το 85% των απορριμμάτων στις παραλίες. Πλαστικά υλικά καταλήγουν ακόμα και στο πιάτο μας αλλά και στους πνεύμονές μας! Επίσης, τα μικροπλαστικά που υπάρχουν στον αέρα, στο νερό και στα τρόφιμα έχουν άγνωστες συνέπειες στην υγεία μας!

Γι' αυτό βγάζω τα πλαστικά μιας χρήσης από τη ζωή μου και επιλέγω ποτηράκια, κούπες, πιατάκια και μαχαιροπήρουνα που είναι **επαναχρησιμοποιήσιμα!** Και λέω όχι στο πλαστικό καλαμάκι! Αν το χρειάζομαι παίρνω ένα πολλών χρήσεων πχ. από μπαμπού ή ανοξείδωτο μέταλλο ή πολλών χρήσεων πλαστικό!

Ακόμα και στα **πάρτι ή σε γιορτές στο σχολείο μου**, φροντίζω να μην χρησιμοποιήσω πλαστικά πιάτα, ποτηράκια και μαχαιροπήρουνα μιας χρήσης, αλλά επιλέγω πιο **οικολογικά υλικά**. Αν δεν έχω άλλη λύση, τότε μετά το πάρτι ή τη γιορτή τα μαζεύω για **ανακύκλωση**.

5. Κάνω κομποστοποίηση στο σπίτι

Η κομποστοποίηση είναι μια φυσική διαδικασία που όταν συμβαίνει τα οργανικά υλικά γίνονται μια πλούσια σκούρα ουσία που λέγεται κομπόστ ή χούμους και είναι το καλύτερο **λίπασμα** για τα φυτά ή τον κήπο μας! Η κομποστοποίηση είναι ένας άμεσος και φανταστικός τρόπος ανακύκλωσης των οργανικών υλικών. Έχει υπολογιστεί ότι το 35% των σκουπιδιών του σπιτιού μας μπορούν να κομποστοποιηθούν! Και μπορεί εύκολα να γίνει στο σπίτι με έναν μικρό **κάδο - κομποστοποιητή** στο μπαλκόνι ή στον κήπο μου!!!

Για να γίνει η κομποστοποίηση χρειάζονται τα φρέσκα **“πράσινα”** υλικά (όπως λαχανικά & φρούτα, καφές, τσάι, ζυμαρικά γκαζόν, χόρτα, κοπριά) που είναι πλούσια σε άζωτο, και τα ξερά **“καφέ”** υλικά (όπως φύλλα, άχυρα, πριονίδι) που είναι πλούσια σε άνθρακα.

Οι μικροοργανισμοί (οι **“εργάτες”** της κομποστοποίησης) χρησιμοποιούν το άζωτο για να αναπτύσσονται και τον άνθρακα για ενέργεια, οπότε ο σωστός συνδυασμός “πράσινων” και “καφέ” θα κάνουν το μείγμα μας αχτύπητο! Καθώς οι μικροοργανισμοί ξεκινούν την **αποσύνθεση** των υλικών αρχίζει να παράγεται θερμότητα. Ο μικραίνει σιγά σιγά, και όταν οι μικροοργανισμοί τελειώσουν τη δουλειά τους η θερμοκρασία θα πέσει ξανά. Τώρα το μείγμα μας πρέπει να ξεκουραστεί για ένα μήνα περίπου ώσπου να γίνει πολύ σκούρο καφέ και να μοιάζει με.....**χώμα!**

Άσκηση: Υπολόγισε πόσα χρήματα μπορούν να εξοικονομηθούν ετησίως για μια οικογένεια που κάνει κομποστοποίηση! Κάνοντας κομποστοποίηση στο σπίτι εξοικονομούμε και χρήματα, αφού δεν χρειάζεται να αγοράζουμε ακριβά χημικά λιπάσματα!!!

6.Νερό στο σχολείο

Και με το νερό τι γίνεται? Αγοράζω νερό από το κυλικείο και το περίπτερο όταν διψάω...? Και μετά τι κάνω με το **πλαστικό μπουκαλάκι**? Το πετάω? Όχι, βέβαια!

Έχω μαζί μου το **παγούρι** μου, που το γεμίζω με νερό βρύσης, και έτσι δεν δημιουργώ παραπάνω πλαστικά σκουπίδια κάθε μέρα!

Και κάνω και οικονομία στο χαρτζιλίκι μου, αφού αν δεν αγοράζω κάθε μέρα 1 ή 2 μπουκάλια νερό μπορώ να εξοικονομήσω πάνω από 100 ή 200 ευρώ το χρόνο!

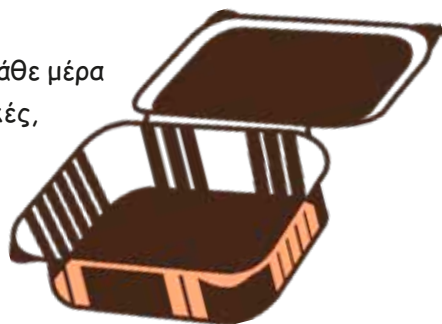
Το ήξερες ότι μπορεί να περάσουν μέχρι και 450 χρόνια μέχρι ένα πλαστικό μπουκάλι να αποσυντεθεί?

7. Το Κολατσιό μου

Σκέψου, πόσο χαρτί ή αλουμινοχαρτο χρειαζόμαστε αν κάθε μέρα τυλίγουμε το κολατσιό μας με αυτό? Ή πόσες πλαστικές, χάρτινες και αλουμινένιες συσκευασίες σπαταλάμε το μήνα αν όλοι στην οικογένεια χρειάζονται από μια κάθε μέρα? Και αφού φάμε το κολατσιό μας, τις πετάμε!

Δεν είναι πολύ μεγάλη αυτή η σπατάλη? Είναι!

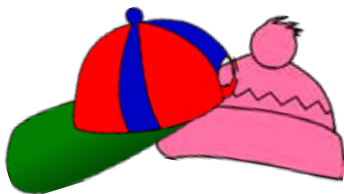

Η **πράσινη λύση**: Διαλέγω ένα **ταπεράκι** με θέσεις για ότι θέλω να τρώω κάθε ημέρα και το χρησιμοποιώ για να μεταφέρω το φαγητό μου στο σχολείο!

Με αυτό το τρόπο, μειώνω τον όγκο των υλικών που πετάω και ταυτόχρονα κάνω οικονομία, **οικονομία σε φυσικούς πόρους**, όπως μέταλλο και ξυλεία, που χρειάζονται για να δημιουργηθούν οι συσκευασίες μιας χρήσης αλλά και οικονομία σε χρήματα, αφού δεν χρειάζεται πιά να τις αγοράζουμε!

8. Τα ρούχα μου

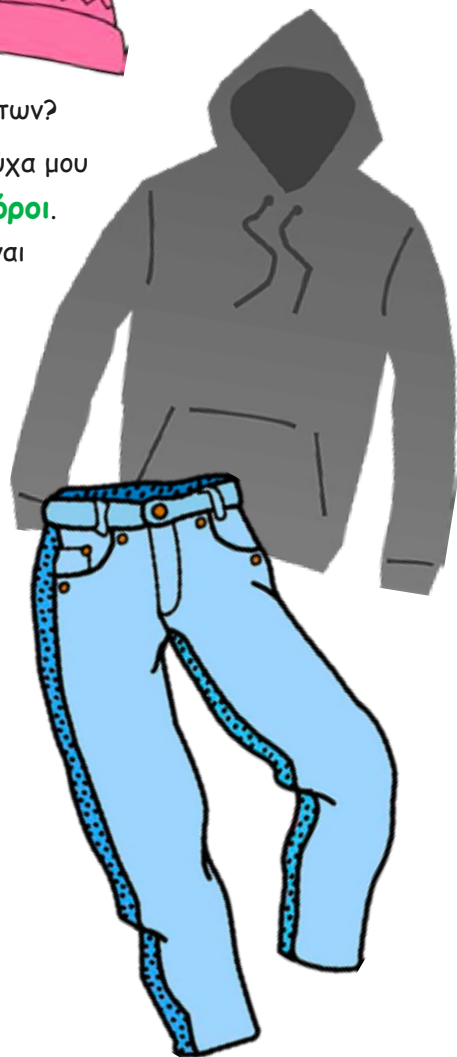
Τα ρούχα? Τι σχέση έχουν αυτά με την πρόληψη αποβλήτων?

Και βέβαια έχουν. Ξέρω ήδη ότι για να φτιαχτούν τα ρούχα μου

σπαταλήθηκε πολλή **ενέργεια** και **φυσικοί πόροι**.

Προσπαθώ, λοιπόν, να αγοράζω μόνο όσα ρούχα μου είναι απαραίτητα!

Και αφού τα έχω φορέσει πολλές φορές και δεν μου κάνουν πιά ή έχουν παλιώσει.....τι τα κάνω? Τα πετάω στα σκουπίδια? Τι? Αποκλείεται!!! Εάν είναι ακόμα ΟΚ τότε τα **χαρίζω** σε κάποιον που τα έχει ανάγκη ή οργανώνω - με τη βοήθεια των δασκάλων μου - ένα **παζάρι ανταλλαγής ρούχων** στο σχολείο μου!

Το ήξερες ότι τα συνθετικά ρούχα όταν πλένονται απελευθερώνουν μικροΐνες, που καταλήγουν συνήθως στη θάλασσα αυξάνοντας την πλαστική ρύπανση του πλανήτη?

Και κρατώ στο μυαλό μου ότι υπάρχουν πολλές **κοινωνικές οργανώσεις** που δέχονται χρησιμοποιημένα ρούχα, και θα μπορούσα να επισκεφτώ μια από αυτές μαζί με τους γονείς μου ή τους δασκάλους μου για να δώσουμε τα ρούχα που δεν φοράμε πιά, ώστε να συνεχίσουν το ταξίδι τους και να μεγαλώσει ο **κύκλος της ζωής τους!**

9. Τα παιχνίδια μου

Όλοι παίζουμε με παιχνίδια, αλλά δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι και αυτά έχουν το δικό τους **κύκλο ζωής** όπως όλα τα πράγματα που χρησιμοποιούμε. Έχουν, δηλαδή, σπαταληθεί για αυτά φυσικοί πόροι (όπως δέντρα, νερό και πρώτες ύλες) και ενέργεια, και είναι στο χέρι μας να ζήσουν όσο πιο πολύ γίνεται!

Γι' αυτό, λοιπόν, παίζω με τα παιχνίδια μου **χωρίς να τα χαλάω** και φυσικά δεν τα πετάω όταν δεν τα θέλω πιά. Απλά τα **χαρίζω!**

Που τα χαρίζω?

Σε άλλα παιδιά που θα τους αρέσουν, ή σε κοινωνικές οργανώσεις που θα τα δώσουν σε παιδιά που δεν έχουν παιχνίδια!

Αλλά και όταν **διαλέγω καινούρια παιχνίδια**, προτιμώ αυτά που είναι φτιαγμένα από φυσικά ή/και από ανακυκλωμένα υλικά για να μην επιβαρύνω το περιβάλλον!

10. Οι ηλεκτρικές & ηλεκτρονικές συσκευές

Όταν πετάμε κινητά τηλέφωνα, ηλεκτρονικά παιχνίδια, υπολογιστές, τηλεοράσεις, λάμπες, πιστολάκια για τα μαλλιά...και διάφορα τέτοια πράγματα που μπαίνουν στην **πρίζα** ή δουλεύουν με **μπαταρία** τότε παράγουμε **ηλεκτρικά & ηλεκτρονικά απόβλητα** ή αλλιώς

e-waste! Τα ηλεκτρικά και ηλεκτρονικά απόβλητα περιέχουν βλαβερά μέταλλα όπως μόλυβδος και υδράργυρος, αλλά και πολύτιμα μέταλλα όπως χρυσός, άργυρος, πλατίνα και χαλκός, και γι' αυτό το λόγο πρέπει πάντα να ανακυκλώνονται. Ευτυχώς, σήμερα, υπάρχουν πολλά ειδικά σημεία για την **ανακύκλωσή** τους!

Όμως, **έχω κι άλλες επιλογές** όταν θέλω να παράγω λιγότερα ηλεκτρικά & ηλεκτρονικά απόβλητα:

Όταν χαλάσει π.χ. ο υπολογιστής μου, επιλέγω αν γίνεται να τον **επισκευάσω**, αντί να τον πετάξω ή να τον ανακυκλώσω, γιατί έτσι θα συνεχίσω να τον χρησιμοποιώ.

Όταν στο σπίτι χρειαστούμε μια συσκευή π.χ. ένα πλυντήριο, προτείνω στους γονείς μου να πάρουμε ένα που έχει επισκευαστεί, αντί για ένα καινούριο που θα είναι πιο ακριβό! Υπάρχουν πολλά καταστήματα **μεταχειρισμένων** ηλεκτρικών ειδών!

Επίσης, στο σπίτι διαλέγουμε έξυπνες συσκευές και λάμπες που δεν σπαταλούν πολύ ρεύμα, και έτσι κάνουμε **εξοικονόμηση ηλεκτρικής ενέργειας** και δεν πετάμε κάθε τόσο λάμπες!

Ακόμη, **δεν αλλάζω κινητό κάθε χρόνο**, αντίθετα το κρατώ όσο πιο πολύ μπορώ και έτσι μεγαλώνω τον κύκλο ζωής του και μειώνω τα σκουπίδια μου.

11.Χαρτί

Τα δέντρα που χρησιμοποιούνται για την κατασκευή του χαρτιού είναι **κωνοφόρα** δέντρα, όπως ελάτη, πεύκο, έλατο, αγριόπευκο, κώνιοιο, και **φυλλοβόλα** δέντρα, όπως ευκάλυπτος, λεύκη και σημύδα.

Ήξερες ότι κάθε άνθρωπος πετάει περίπου 250 κιλά χαρτί το χρόνο? Και ότι για να φτιαχτούν 250 κιλά χαρτιού πρέπει να κοπούν περίπου 5 δέντρα? Αλλά, με κάθε τόνο χαρτιού που ανακυκλώνουμε σώζουμε 17 δέντρα, εξοικονομούμε νερό και ενέργεια, μειώνουμε τα σκουπίδια μας και κάνουμε οικονομία! Όμως, η ανακύκλωση μόνο δεν φτάνει για να προστατέψουμε τα δάση που καταστρέφονται...

Πώς θα σώσουμε τα δάση?

Το πιο σημαντικό είναι να χρησιμοποιούμε όσο λιγότερο χαρτί γίνεται!

Προτιμάμε να χρησιμοποιούμε **ανακυκλωμένο χαρτί**, διαλέγουμε βιβλία και τετράδια φτιαγμένα από ανακυκλωμένο χαρτί.

Δανειζόμαστε βιβλία από τη βιβλιοθήκη του σχολείου ή της γειτονιάς μας, αντί να τα αγοράσουμε!

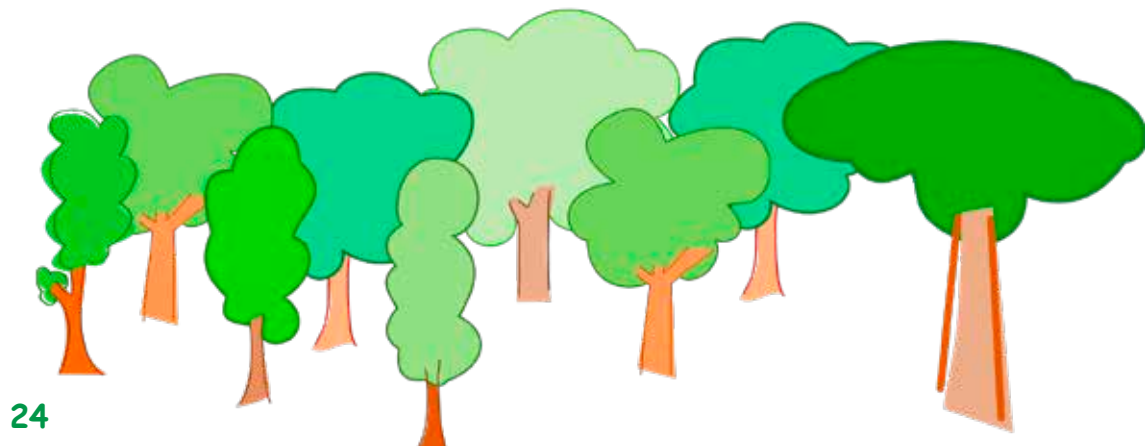
Εκτυπώνουμε μόνο ότι είναι απαραίτητο, και διαβάζουμε τα υπόλοιπα από το tablet ή το laptop μας.

Προτιμάμε τα **ηλεκτρονικά μέσα** (sms, e-mail) για να στείλουμε μηνύματα ή τα γραπτά μας.

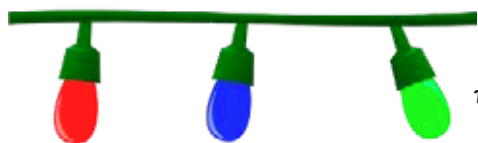
Δεν χρησιμοποιούμε χάρτινες τσάντες, έχουμε μαζί μας μια **υφασμάτινη τσάντα** ή το σακίδιο πλάτης μας!

Ανταλλάζουμε βιβλία με τους φίλους και τους συμμαθητές μας.

Όταν γράφουμε ή εκτυπώνουμε σε χαρτί χρησιμοποιούμε και τις **2 πλευρές** του. Και όταν δεν το χρειαζόμαστε άλλο... **ανακυκλώνουμε** το χαρτί στα σωστά σημεία!

12.Γιορτές με λιγότερα απόβλητα

Ακόμα και στις γιορτές που αγοράζουμε δώρα και στολίζουμε το σπίτι και το σχολείο μας μπορούμε να προσέξουμε ώστε να μην δημιουργήσουμε παραπάνω απόβλητα.

Τα **χριστούγεννα** όλοι στολίζουμε δέντρο, αλλά τι δέντρο? Πλαστικό ή αληθινό που το έχουν κόψει? Η πιο πράσινη λύση είναι να πάρουμε ένα **δέντρο σε γλάστρα** και να το κρατήσουμε και μετά τις γιορτές! Έτσι, δεν θα αφήσουμε ένα δέντρο να κοπεί και δεν θα δημιουργήσουμε κι άλλα απόβλητα στην πόλη μας. Και το δέντρο μας στη γλάστρα θα το έχουμε στο σπίτι για τα επόμενα, και τα επόμενα, και τα... επόμενα χριστούγεννα!

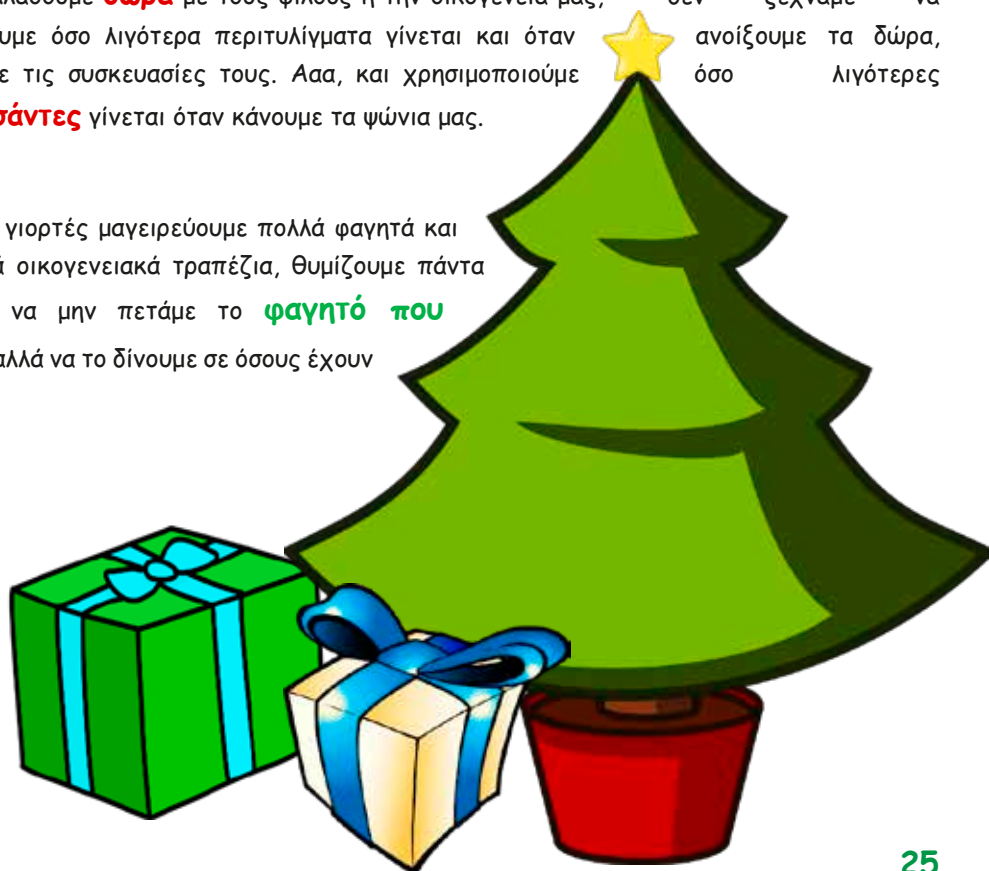

Ακόμη, προτιμάμε έξυπνα **λαμπάκια** εξοικονόμησης ενέργειας που δεν σπαταλάνε πολύ ενέργεια!

Διαλέγουμε **στολίδια** από οικολογικά υλικά ή φτιάχνουμε μόνοι μας τα δικά μας οικολογικά στολίδια!

Και όταν ανταλλάσουμε **δώρα** με τους φίλους ή την οικογένειά μας, δεν ξεχνάμε να χρησιμοποιήσουμε όσο λιγότερα περιτυλίγματα γίνεται και όταν ανοίξουμε τα δώρα, ανακυκλώνουμε τις συσκευασίες τους. Ααα, και χρησιμοποιούμε **πλαστικές τσάντες** γίνεται όταν κάνουμε τα ψώνια μας.

Και επειδή τις γιορτές μαγειρεύουμε πολλά φαγητά και κάνουμε πολλά οικογενειακά τραπέζια, θυμίζουμε πάντα στους γονείς να μην πετάμε το **φαγητό που περισσεύει** αλλά να το δίνουμε σε όσους έχουν ανάγκη!

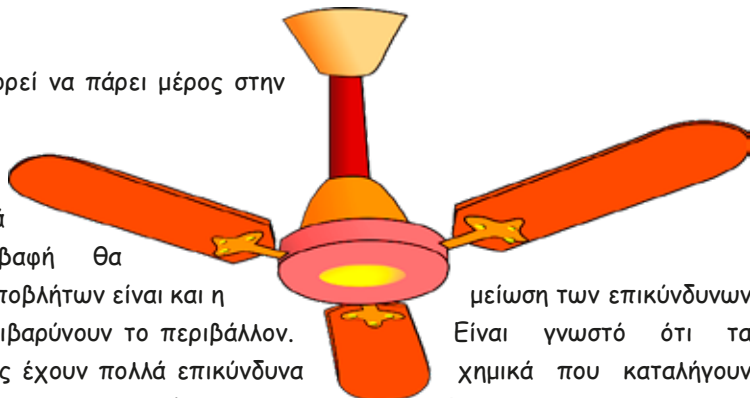
13. Πρόληψη αποβλήτων στο δωμάτιό μου

Ακόμα και το δωμάτιό μου μπορεί να πάρει μέρος στην πρόληψη αποβλήτων! **Πώς?**

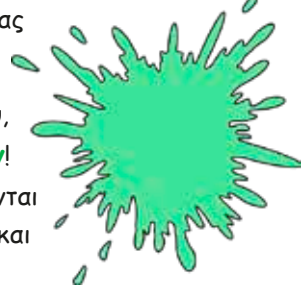
Όλοι διαλέγουμε το χρώμα που θα έχει το δωμάτιό μας, αλλά σκεφτόμαστε τι είδους βαφή θα χρησιμοποιήσουμε? Πρόληψη αποβλήτων είναι και η υλικών τα οποία μπορεί να επιβαρύνουν το περιβάλλον. συμβατικά χρώματα για τοίχους έχουν πολλά επικίνδυνα στη γη ή στη θάλασσα και τη ρυπαίνουν. Γι'αυτό όταν τους τοίχους, διαλέγουμε **οικολογικά χρώματα** γιατί αυτά δεν περιέχουν βαρέα μέταλλα και έτσι δεν βλάπτουν το περιβάλλον αλλά ούτε και εμάς!

Άλλη μια επιλογή που έχω να κάνω για το δωμάτιό μου είναι αν θα έχω κλιματιστικό ή ανεμιστήρα για να δροσίζομαι το καλοκαίρι. Το κλιματιστικό σπαταλά πολύ ενέργεια για να λειτουργήσει και χρειάζεται συντήρηση συχνά, ενώ ο **ανεμιστήρας** (κυρίως ο ανεμιστήρας οροφής) είναι πολύ πιο οικονομικός και φιλικός προς το περιβάλλον!

Μπορώ να επιλέξω όλα τα πράγματα στο δωμάτιό μου (π.χ. το γραφείο μου, το κρεβάτι μου, η καρέκλα μου) να είναι **φιλικά προς το περιβάλλον!** Δηλαδή, να μην σπαταλούν πολύ ενέργεια για να λειτουργήσουν, να προέρχονται από ανακυκλωμένα υλικά (όσο γίνεται), να μην περιέχουν επικίνδυνα υλικά και να μην έχουν σπαταληθεί πολλοί φυσικοί πόροι για να φτιαχτούν!

μείωση των επικινδύνων
Είναι γνωστό ότι τα
χημικά που καταλήγουν
διαλέγουμε χρώματα για

14. Πρόληψη αποβλήτων στη γειτονιά μου

Στη γειτονιά? Πώς? Α, ναι ξέρω πώς! Με τα **Πράσινα Σημεία!** Τα Πράσινα Σημεία είναι οργανωμένοι χώροι όπου μαζεύονται ογκώδη πράγματα όπως ψυγεία και έπιπλα, αλλά και μικρότερα όπως μικροσυσκευές και ρούχα. Τα πράγματα που πάνε στα Πράσινα Σημεία είναι πράγματα που ή έχουν χαλάσει ή απλά δεν τα θέλουμε πιά. Εκεί, λοιπόν, αυτά τα πράγματα δεν πάνε χαμένα, αλλά είτε επισκευάζονται και πωλούνται σε τιμή ευκαιρίας, είτε στέλνονται για ανακύκλωση! Τα Πράσινα Σημεία συνήθως έχουν **γωνιές συλλογής** που είναι μεγάλοι κάδοι ή χώροι που σε κάθε έναν βάζουμε και ένα διαφορετικό είδος, ας πούμε, κάδος για τα ρούχα ή δοχείο για τα τηγανέλαια ή χώρος για τα έπιπλα. Εμείς δεν έχουμε παρά να βρούμε τον κατάλληλο κάδο/χώρο για να βάλουμε τα πράγματα ή υλικά που φέρνουμε στο Πράσινο Σημείο!

Όμως, τι υλικά και πράγματα δέχονται στα Πράσινα Σημεία? **Χαρτί-χαρτόνι, Γυαλί, Ρούχα, Πλαστικά, Μέταλλα, μεγάλες και μικρές Ηλεκτρικές και Ηλεκτρονικές Συσκευές, Στρώματα, Έλαια, Μπαταρίες, Έπιπλα, Κλαδιά, ογκώδη αντικείμενα, Λάστιχα, Φάρμακα** είναι τα πιο συνηθισμένα!

Είναι πολύ σημαντικό να μην πηγαίνουν χαμένα τα πράγματα που έχουν αξία και που μπορούν να χρησιμοποιηθούν ξανά ή να ανακυκλωθούν!

Και κάθε φορά που θα επισκεπτόμαστε ένα Πράσινο Σημείο θα βοηθάμε και εμείς στην **αξιοποίηση πολλών αντικειμένων** και στην **μείωση των σκουπιδιών!**

15. Μεταχειρισμένα προϊόντα

Είναι αυτό πρόληψη? Και βέβαια είναι! Όταν χρησιμοποιώ πράγματα που έχουν χρησιμοποιηθεί από κάποιον άλλο (είναι δηλαδή...μεταχειρισμένα!) κάνω πρόληψη αποβλήτων!

Η επαναχρησιμοποίηση είναι πρόληψη!

Τα μαγαζιά που πουλάνε μεταχειρισμένα προϊόντα είναι πολύ συνηθισμένα πιά και όλοι μας έχουμε επισκεφτεί ή περάσει έξω από κάποιο. Υπάρχουν, ακόμα, πολλά μέρη που μπορούμε να πάμε εμείς τα **παλιά μας πράγματα**, αντί να τα πετάξουμε, ώστε να συνεχίσουν να ζουν και χωρίς εμάς.

Εκτός από μαγαζιά με μεταχειρισμένα πράγματα, υπάρχουν και **παζάρια** ή μεγάλες **υπαίθριες αγορές** που μπορείς να βρεις ότι φανταστείς! Όταν επιλέγω να αγοράσω ένα πράγμα που είναι μεταχειρισμένο τότε του δίνω αξία, αφού μεγαλώνω τον **κύκλο της ζωής** του, και κάτι ακόμα...κάνω και οικονομία, αφού τα μεταχειρισμένα προϊόντα είναι συνήθως πιο φθηνά από τα καινούργια!

Κεφάλαιο Γ. Περισσότερες πληροφορίες

1. Θέλω να μάθω περισσότερα

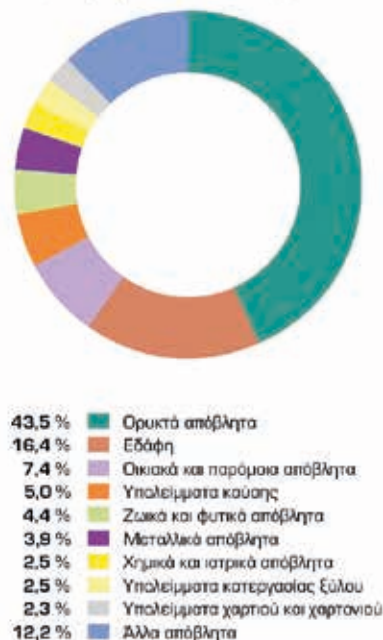
Οι ροές αποβλήτων της Ευρώπης

Συνολικά, περίπου 2 500 εκατομμύρια τόνοι αποβλήτων δημιουργήθηκαν στις 28 χώρες της ΕΕ και τη Νορβηγία το 2010. Ακολουθεί μια επισκόπηση της προέλευσης και της σύνθεσης των αποβλήτων.

Ροές αποβλήτων ανά πηγή

Ροές αποβλήτων ανά τύπο αποβλήτων

Πηγή: Δοδομένα 2010 της Eurostat για τις 28 χώρες της ΕΕ και τη Νορβηγία

Κατά μέσο όρο, παράγουμε 157 kg αποβλήτων συσκευασιών κατά κεφαλήν στην ΕΕ.

Κάθε χρόνο, στην ΕΕ αναφέρεται η παραγωγή περίπου 74 εκατομμυρίων τόνων επικίνδυνων αποβλήτων.

Ο ηλεκτρικός και ηλεκτρονικός εξοπλισμός είναι η ταχύτερα αναπτυσσόμενη ροή αποβλήτων στην ΕΕ και εκτιμάται ότι θα φτάσει τα 12 εκατομμύρια τόνους ανά έτος μέχρι το 2020.

Πηγές: ΕΟΠ, Eurostat, Ευρωπαϊκή Επιτροπή
Διαβάστε περισσότερα: www.ees.europa.eu/waste

Ποιες είναι οι πηγές και οι επιπτώσεις των θαλάσσιων απορριμμάτων;

Αυξανόμενες ποσότητες απορριμμάτων καταλήγουν στους ωκεανούς του πλανήτη και βλάπτουν την υγεία των οικοσυστημάτων, σκοτώνοντας ζώα και θέτοντας σε κίνδυνο την ανθρώπινη υγεία. Η λύση βρίσκεται στην πρόληψη των αποβλήτων και στην καλύτερη διαχείριση αποβλήτων στην ξηρά.

Τα απορρίμματα καταλήγουν στη θάλασσα μέσω των ποταμών και των αποχετευτικών σωλήνων ή με τον άνεμο. Τα απορρίμματα από πλακά και σκάφη εισαυρεύονται και αυτά στον ωκεανό.

Περίπου το 10 % των θαλάσσιων απορριμμάτων είναι πεταμένος αλεστικός εξοπλισμός, ο οποίος συχνά σκοτώνει ή τραυματίζει τα θαλάσσια ζώα και πτηνά.

Πολλά πλαστικά σπάνε σε ολιόνα και μικρότερα κομμάτια, τα οποία μετά μπορούν να εισέλθουν στην τροφική αλυσίδα.

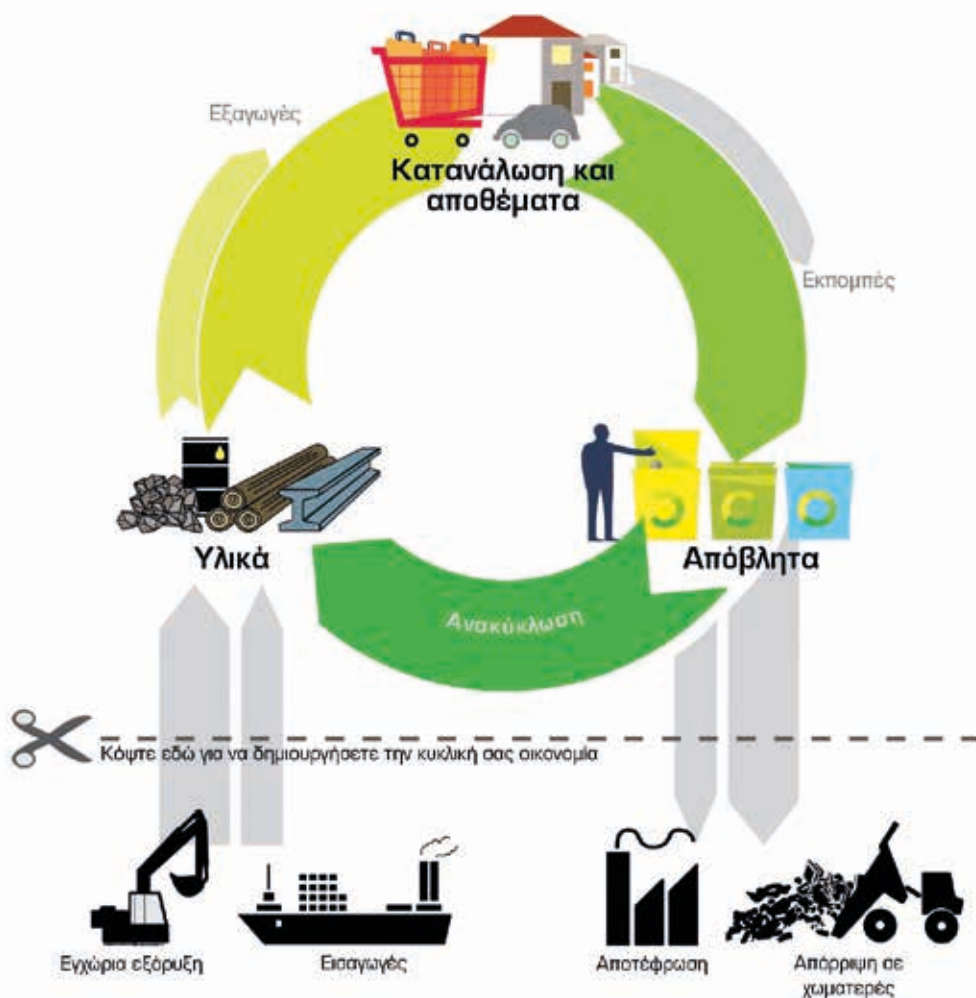

Γύρω στο 36 % των ειδών θαλάσσιων πτηνών σε όλον τον κόσμο και πολλά είδη ψαριών έχουν αναφερθεί ότι προσέλαβαν θαλάσσια απορρίμματα.

Διαβάστε περισσότερα: eea.europa.eu/themes/coast_sea/marine-litterwatch
unep.org/regionalseas/marinelitter

Πώς μπορούμε να κάνουμε την οικονομία μας κυκλική και αποδοτική από πλευράς πόρων;

Σήμερα, χρησιμοποιούμε περισσότερους πόρους από όσους ο πλανήτης μας μπορεί να παράγει σε μια δεδομένη χρονική στιγμή. Πρέπει να μειώσουμε την ποσότητα των αποβλήτων που παράγουμε και την ποσότητα των υλικών που εξορύσσουμε.

 12,4
τόνοι υλικών κατά κεφαλήν
εξορύχθηκαν στην ΕΕ.

 3,2
τόνοι υλικών κατά κεφαλήν
εισήχθησαν στην ΕΕ.

1,3
τόνοι υλικών κατά κεφαλήν
εξήχθησαν από την ΕΕ.

Διαβάστε περισσότερα: ec.europa.eu/themes/households και ec.europa.eu/themes/waste

Πώς μπορούμε να μειώσουμε και να χρησιμοποιήσουμε καλύτερα τα απόβλητα:

Ο καλύτερος τρόπος για να μειώσουμε τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις των αποβλήτων είναι να τα αποφύγουμε εξ αρχής. Πολλά είδη που πετάμε θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν ξανά, ενώ άλλα θα μπορούσαν να ανακυκλωθούν και να μετατραπούν σε πρώτες ύλες.

481 kg

αστικών αποβλήτων δημιουργούνται ανά άτομο στην ΕΕ κάθε έτος.

42%

των επεξεργασμένων αστικών αποβλήτων στην ΕΕ ανακυκλώνεται ή λιποσατοποιείται.

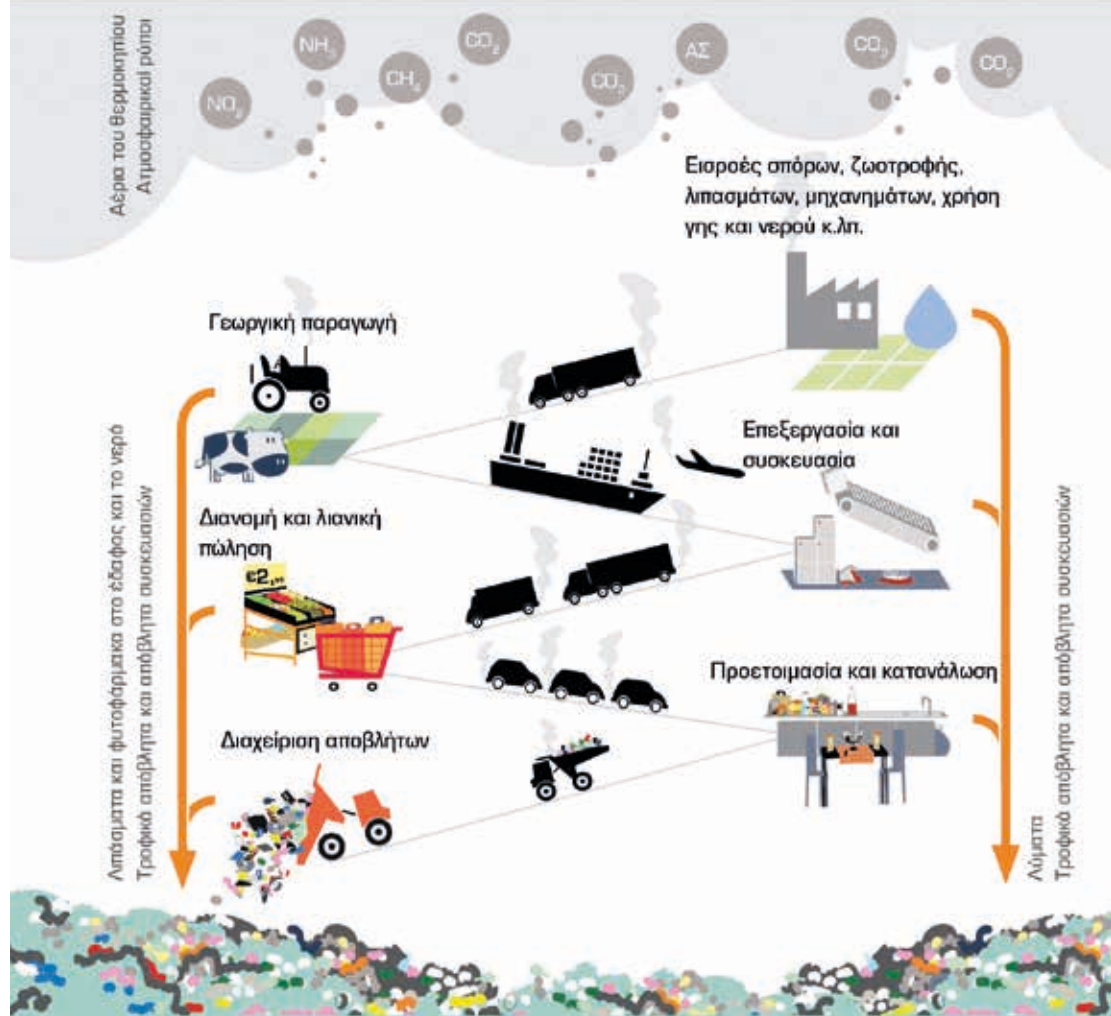
Η ανακύκλωση ενός κουτιού αλουμινίου εξοικονομεί περίπου το 95 % της ενέργειας που χρειάζεται για να φτιαχτεί ένα κοινόχρηστο από πρώτες ύλες.

Πηγές: Eurostat (2012)

Διαβάστε περισσότερα: www.eea.europa.eu/waste

Πώς τα τρόφιμα που αγοράζουμε, τρώμε αλλά και δεν τρώμε επηρεάζουν το περιβάλλον;

Πριν φθάσουν στο πιάτο μας, τα τρόφιμα πρέπει να παραχθούν, να υποβληθούν σε επεξεργασία, να συσκευαστούν, να μεταφερθούν και να διανεμηθούν. Κάθε βήμα εκμεταλλεύεται πόρους και δημιουργεί περισσότερα απόβλητα και ρύπανση.

Στην Ευρώπη, η γεωργική παραγωγή τροφίμων, ιών και καυσίμων είναι υπεύθυνη για το:

90%

των εκπομπών αμμωνίας (NH_3), επηρεάζοντας την ποιότητα του ατμοσφαιρικού αέρα

50-80%

της τιμής του αζώτου σε όγκους γλυκού νερού, επηρεάζοντας την ποιότητα του νερού και τα υδάτινα οικοσυστήματα

10%

των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου (συμπ. του 80% των εκπομπών μεθανίου), συμβάλλοντας στην κλιματική αλλαγή

Πηγή: ΕΟΠ

2. Χρήσιμοι σύνδεσμοι στο διαδίκτυο

- Ανακύκλωση Συσκευών Α.Ε. <http://www.electrocycle.gr/>
- Ανάπτυξη και επίδειξη μοντέλων πρόληψης και επαναχρησιμοποίησης Αποβλήτων Ηλεκτρικού και Ηλεκτρονικού Εξοπλισμού (ΑΗΗΕ) <https://www.reweee.gr/>
- Eco-Παρατηρητήριο Κυκλικής Οικονομίας <http://ecoparatiritirio.gr/>
- Εθνικό Κέντρο Περιβάλλοντος & Αειφόρου Ανάπτυξης <http://ekpa.ypeka.gr/>
- Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων <http://www.ypeka.gr/LinkClick.aspx?fileticket=8rKEKVFO8G0%3d&tabid=238&language=el-GR>
- Ελληνικός Οργανισμός Ανακύκλωσης <https://www.eoan.gr/>
- Ένα υγιές και βιώσιμο περιβάλλον για τις γενιές του σήμερα και του αύριο <https://publications.europa.eu/el/publication-detail/-/publication/3456359b-4cb4-4a6e-9586-6b9846931463>
- Ενημερία εντός των ορίων του πλανήτη μας <http://ec.europa.eu/environment/pubs/pdf/factsheets/7eap/el.pdf>
- Οδηγός Επισκευής Ηλεκτρικών & Ηλεκτρονικών Συσκευών <https://www.reweee.gr/el/attachments/synoptikos-odigos-episkeyon-kat-oikon>
- Οδηγός Πρόληψης Αποβλήτων σε χώρους εργασίας http://wasptool.hua.gr/documents/prolipsi_apovlitwn_ergasia.pdf
- Οικολογική Εταιρεία Ανακύκλωσης <http://www.ecorec.gr/>
- Ολοκληρωμένη εκστρατεία ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης για τη μείωση της πλαστικής σακούλας στο θαλάσσιο περιβάλλον <http://www.lifedebag.eu/>
- Πλαστικά απορρίμματα: Ευρωπαϊκή στρατηγική για την προστασία του πλανήτη <http://europedirect.eliamep.gr/plastika-aporrimmata-evropaiki-stratigiki-gia-tin-prostasia-tou-planiti-ton-politon-ke-tin-enischysi-ton-viomichanion-mas/>
- Πρόληψη δημιουργίας και διαχείριση αποβλήτων, Ευρωπαϊκή Επιτροπή http://ec.europa.eu/environment/basics/green-economy/managing-waste/index_el.htm
- Στατιστικές αποβλήτων Eurostat http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Waste_statistics/el
- Το Ευρωπαϊκό Περιβάλλον, Κατάσταση και Προοπτικές 2015, Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος <https://www.eea.europa.eu/soer-2015/synthesis/to-evropaiko-periballon-2014-katastasi>
- Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας <http://www.ypeka.gr/>
- Χτίζοντας το μέλλον που θέλουμε, Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος <https://www.eea.europa.eu/www/el/publications/semata-2012-2013-khtizontas-to>
- European Commission for the Environment <http://ec.europa.eu/environment/waste/>
- Less is more, a lifecycle approach to waste prevention and resource optimization <https://www.ciwem.org/wp-content/uploads/2016/02/Less-is-More.pdf>
- Local Authorities Waste Prevention Training (LAW Pret) <http://waste-prevention.gr/waste/>
- Towards the Circular Economy Vol. 1: an economic and business rationale for an accelerated transition <https://www.ellenmacarthurfoundation.org/assets/downloads/publications/Ellen-MacArthur-Foundation-Towards-the-Circular-Economy-vol.1.pdf>
- Your Food isn't Rubbish <https://www.lovefoodhatewaste.com/why-save-food>
- Zero Waste Europe Network <https://zerowasteurope.eu/>
- Waste prevention in Europe - policies, status and trends in reuse in 2017 <https://www.eea.europa.eu/publications/waste-prevention-in-europe-2017>

Τυπωμένο σε 100% ανακυκλωμένο & χωρίς χλώριο χαρτί.

